
Onderwerp Maatregelen in de Vergeten Driehoek en omgeving

Zaaknummer		Teammanager	Renée Vercoulen
B & W datum	21 december 2021	Afdeling/Team	Stad, Dorpen en Wijken/Front Office SDW
Naam steller	Harriet Eggengoor	Portefeuillehouder	Cor Vervoort

Besproken met portefeuillehouder Ja, met Cor Vervoort

Openbaarheid Deze adviesnota is openbaar Per direct.

Bevoegd orgaan B & W

Ter kennisname Aanbieden via de Griffie aan Commissie Werken en Besturen en Raad

ADVIES

1. De raad voor te stellen in te stemmen met het uitvoeren van maatregelen binnen het gebied om het woon- en leefklimaat te verbeteren;
2. De raad voor te stellen een budget van € 35.000,- beschikbaar te stellen voor het verbeteren van de openbare verlichting;
3. De raad voor te stellen een budget van € 10.000,- beschikbaar te stellen om maatregelen uit te kunnen blijven voeren voor het verbeteren van het woon- en leefklimaat in het gebied;
4. De raad voorstellen in te stemmen met een nieuwe naam voor het gebied: het Henseniuskwartier;
5. De raad voor te stellen kennis te nemen van de onderzochte oplossingsrichtingen binnen de integrale verkenning voor het verplaatsen van de coffeeshops, vastgelegd in de notitie "Coffeeshops in Venray *Bevindingen na eerste verkenning*";
6. De raad voor te stellen in te stemmen met het opstarten van een vervolgonderzoek uitgevoerd door een onafhankelijke partij;
7. De raad voor te stellen een budget beschikbaar te stellen van € 45.000,- voor het laten uitvoeren van een vervolgonderzoek;
8. De raad voor te stellen de te beschikbaar te stellen budgetten voor 2022 te dekken uit de post onvoorzien en voor 2023 en verder ten laste van het begrotingsresultaat en dit te verwerken in de (meerjaren)begroting.

Een en ander zoals verwoord in het bijgevoegde raadsvoorstel.

Samenvatting

Zie bijgevoegd raadsvoorstel.

Beoogd resultaat

Het uitvoeren van maatregelen die het woon- en leefklimaat in de Vergeten Driehoek en omgeving verbeteren, duidelijkheid over het wel of niet verplaatsen van de coffeeshops en een nieuwe naam voor het gebied "het Henseniuskwartier".

Argumenten

Zie bijgevoegd raadsvoorstel.

Risico's

- *Personele capaciteit:* de maatregelen worden binnen de standaard beschikbare capaciteit uitgevoerd. Het risico bestaat dat dit binnen bepaalde vakgebieden gaat knellen en dat dan een prioritering van werkzaamheden noodzakelijk is. Eventueel moet dan aanvullend budget gevraagd zodat extra capaciteit ingehuurd kan worden.
- *Tijd:* sommige maatregelen vergen meer tijd. Het verbeteren van de openbare verlichting kan bijvoorbeeld niet snel opgepakt worden omdat materialen op dit moment niet snel geleverd kunnen worden. De pilot waarbij de Henseniusstraat van verkeer wordt afgesloten vraagt een goede voorbereiding. Dit kost tijd.

Kanttekeningen

Niet van toepassing

Communicatie

De begeleidingsgroep wordt actief geïnformeerd over het raadsbesluit. Er is een webpagina aangemaakt waarin informatie over de Vergeten Driehoek wordt aangeboden.

Financiële gevolgen

Met de budgetten, die in dit voorstel worden genoemd, is geen rekening gehouden in de begroting. Tijdens het vaststellen van de begroting 2022 waren deze budgetten namelijk nog niet voorzien. Voorgesteld wordt dan ook om het werkbudget en het budget voor het vervolgonderzoek (samen € 55.000,-) voor 2022 te dekken uit de post onvoorzien. De hogere kapitaalslasten vanwege verhoging van het krediet "vervanging openbare verlichting" worden verwerkt in de meerjarenbegroting en komen ten laste van het begrotingsresultaat.

Personele/organisatorische gevolgen

Sinds juli 2021 is een projectleider ingehuurd voor dit project. Een projectmatige aanpak is gestart waarbij zowel intern als met de bewoners en ondernemers een overlegstructuur is opgezet. Als het inhuur-contract afloopt wordt intern een regievoerder aangewezen.

Juridische gevolgen

Niet van toepassing

Rechtmatigheid

Niet van toepassing

Fatale termijnen

Niet van toepassing

Vervolgtraject besluitvorming

Niet van toepassing

Evaluatie

Nader te bepalen

Bijlagen

- Raadsvoorstel en -besluit
- Notitie "Coffeeshops in Venray *Bevindingen na eerste verkenning*"

Naslagwerk

Niet van toepassing

Onderwerp	maatregelen in de Vergeten Driehoek en omgeving		
Zaaknummer		Steller	Harriet Eggengoor
		Team	FSDW
Raad datum	15 februari 2022	Teammanager	Renée Vercoulen
		Portefeuillehouder	Cor Vervoort
Openbaar	Ja		
Ter advisering/ kennisneming/ bespreking	Ter bespreking		

Voorstel

1. in te stemmen met het uitvoeren van maatregelen binnen het gebied om het woon- en leefklimaat te verbeteren;
2. beschikbaar te stellen van een krediet van € 35.000,- voor het verbeteren van de openbare verlichting;
3. beschikbaar te stellen van een werkbudget van € 10.000,- om maatregelen uit te kunnen blijven voeren voor het verbeteren van het woon- en leefklimaat in het gebied;
4. in te stemmen met een nieuwe naam voor het gebied: het Henseniuskwartier;
5. kennis te nemen van de onderzochte oplossingsrichtingen binnen het onderzoek voor het verplaatsen van de coffeeshops, vastgelegd in de notitie "Coffeeshops in Venray *Bevindingen na eerste verkenning*";
6. in te stemmen met het opstarten van een vervolgonderzoek uitgevoerd door een onafhankelijke partij;
7. beschikbaar te stellen van een budget van € 45.000,- voor het laten uitvoeren van een vervolgonderzoek;
8. de beschikbaar te stellen budgetten voor 2022 te dekken uit de post onvoorzien en voor 2023 en verder ten laste van het begrotingsresultaat en dit te verwerken in de (meerjaren)begroting.

Samenvatting

In juni 2019 is een raadsvoorstel behandeld waarin vraagstukken in de Vergeten Driehoek en omgeving aan bod zijn gekomen. Er is ingestemd met:

1. Verbeteren woon- en leefklimaat: het opstarten van een verkenning naar blijvende oplossingsrichtingen voor de vraagstukken in de Vergeten Driehoek en omgeving en daarbij te kiezen voor een projectmatige manier van werken;
2. Coffeeshops: het voorstel om het verplaatsen van de coffeeshops mee te nemen als één van de te onderzoeken oplossingsrichtingen binnen een onderzoek.

Ondertussen zijn een aantal stappen genomen.

Verbeteren woon- en leefklimaat

De projectmatige aanpak is opgestart. Binnen het ambtelijke projectteam "de Vergeten Driehoek" zijn verschillende oplossingsrichtingen doorgenomen. Daarnaast is ook een begeleidingsgroep bestaande uit bewoners en ondernemers uit het gebied opgestart. In twee overleggen is door de begeleidingsgroep meegedacht over mogelijke oplossingsrichtingen om het woon- en leefklimaat binnen het gebied te verbeteren. Uit verschillende gesprekken blijkt dat de problemen in het gebied vooral te maken hebben met het onderwerp "verkeer". Er zijn veel verkeersbewegingen in het gebied en het vinden van een parkeerplaats is moeilijk. Dit heeft overigens niet alleen te maken met de bezoekers van de coffeeshops maar ook met mensen die de binnenstad bezoeken en met medewerkers die werkzaam zijn in het centrum en ook hun auto's parkeren in het gebied. Het overzicht van mogelijke oplossingsrichtingen bestaat daarom vooral uit oplossingen die gezocht worden voor problemen als gevolg van het onderwerp "verkeer".

Samen met de begeleidingsgroep is ervoor gekozen om de overige inwoners en ondernemers in het gebied, en de directe omgeving, mee te laten denken over de mogelijke oplossingsrichtingen door middel van het uitrollen van een enquête. Deze enquête is 17 december uitgezet binnen het gebied.

Coffeeshops

In de notitie "Coffeeshops in Venray *Bevindingen na eerste verkenning*" (zie bijlage) wordt aangegeven wat de mogelijkheden zijn voor het oplossen van de vraagstukken die er zijn rondom de twee coffeeshops in Venray. Scenario's zijn onderzocht waarbij ook is onderzocht welke nieuwe vraagstukken er kunnen komen als bepaalde oplossingsmogelijkheden uitgevoerd worden. Het landelijk coffeeshopbeleid, en het coffeeshopbeleid dat in Venray geldt, wordt in de notitie uitgelegd.

Uit de notitie blijkt dat een verplaatsing van één of beide coffeeshops op dit moment niet haalbaar is. Het advies van de lokale driehoek is om de coffeeshops niet te verplaatsen en maatregelen op te pakken en de gevolgen daarvan te volgen.

Het verplaatsen van de coffeeshops is een moeilijk vraagstuk en er is een vervolgonderzoek nodig om vast te kunnen stellen welke aanpassingen van het vestigingsbeleid noodzakelijk zijn om tot andere locaties voor coffeeshops in Venray te kunnen komen.

Beoogd resultaat

Het uitvoeren van maatregelen die het woon- en leefklimaat in de Vergeten Driehoek en omgeving verbeteren, duidelijkheid over het wel of niet verplaatsen van de coffeeshops en een nieuwe naam voor het gebied "het Henseniuskwartier".

Argumenten

1.1 de maatregelen moeten bijdragen tot een beter woon- en leefklimaat

Uit gevoerde gesprekken en overleggen blijkt dat met name het verkeer binnen het gebied voor overlast zorgt. De maatregelen zijn daarom vooral gericht op dit thema. Daarnaast worden ook andere maatregelen opgepakt die kunnen bijdragen tot een beter woon- en leefklimaat. Het overzicht van mogelijke maatregelen is tot stand gekomen door:

- a. gevoerde gesprekken met bewoners/wijkraad;
- b. projectteam de Vergeten Driehoek gemeente Venray;
- c. begeleidingsgroep de Vergeten Driehoek.

Het definitieve overzicht van de maatregelen is in het projectteam en de begeleidingsgroep besproken. Binnen de begeleidingsgroep is afgesproken dat alle bewoners en ondernemers (binnen de Vergeten Driehoek en omliggend gebied) worden gevraagd naar hun mening over de maatregelen door middel van een enquête (uitgevoerd door Toponderzoek). 17 December 2021 is huis aan huis (binnen de Vergeten Driehoek en de directe omgeving) een flyer verspreid waarmee de bewoner/ondernemer via een QR-code bij een vragenlijst uitkomt. Bewoners en ondernemers die graag de enquête willen invullen maar liever niet online, kunnen contact opnemen met Toponderzoek.

Het resultaat van de enquête¹ moet duidelijkheid geven over welke maatregelen wel en niet in aanmerking komen om verder uit te werken. De uit te werken maatregelen worden als regulier werk opgepakt of als een (klein) project. Hierbij hoort ook dat na afloop van het uitwerken van de maatregelen onderzocht wordt hoe de maatregelen hebben bijgedragen tot een beter woon- en leefklimaat.

De maatregelen zijn ingedeeld in thema's:

Thema verkeer:

- pilot inrijverbod Henseniusstraat tijdens piekmomenten;

¹ de eerste resultaten van de enquête worden in januari verwacht.

- parkeergarage Centrum nog beter “vindbaar” maken;
- verder onderzoek naar invoeren bewonersparkeren;
- herinvoeren betaald parkeren in bepaalde gebieden;
- onderzoeken arrangement parkeergarage in combinatie met bewonersparkeren.

Thema openbare ruimte:

- rotonde Paterslaan/Patersstraat: deel fietsbeugels eruit, groen erin;
- stenen eruit, groen erin;
- mogelijkheden nagaan voor tegengaan wildplassers.

Thema veiligheid:

- verbeteren openbare verlichting;
- cameratoezicht.

Thema sociale binding:

- aanbrengen feestverlichting;
- organiseren van een buurtactiviteit.

1.2 de uitvoering van de maatregelen passen gedeeltelijk binnen het beschikbare budget

In de begroting is een “werk”budget van € 50.000,- beschikbaar om maatregelen snel op te kunnen pakken binnen de Driehoek. De maatregelen die hiervoor worden genoemd kunnen binnen dit budget worden opgepakt met uitzondering van het verbeteren van de openbare verlichting. Hiervoor wordt een apart budget aangevraagd. Voor het opzetten van cameratoezicht binnen het gebied is een onderzoek opgestart met VenrayCentraal.

2.1 dit budget is nodig om deze maatregel uit te kunnen voeren

Door bewoners van de Driehoek wordt aangegeven dat het verlichtingsniveau in de Henseniusstraat en Langstraat laag is waardoor een gevoel van onveiligheid optreedt in donkere tijden. Het verbeteren van de openbare verlichting is daarom als maatregel tijdens verschillende overleggen naar voren gekomen. Een verlichtingsplan is opgesteld en het verbeteren van de openbare verlichting binnen het gebied kost € 45.000. Hiervan wordt € 10.000,- uit het budget “vervanging openbare verlichting” betaald, voor de uitvoering van deze maatregel wordt dit budget met € 35.000,- verhoogd.

3.1 dit budget kan gebruikt worden om de komende jaren snel maatregelen uit te voeren

Het centrum en het Gouden Leeuwplein zijn de afgelopen jaren opnieuw ingericht. Door de bewoners van de Vergeten Driehoek is in het verleden herhaaldelijk verzocht om ook de openbare ruimte van de Vergeten Driehoek opnieuw in te richten. Ook in de begeleidingsgroep is dit aan de orde gekomen. Een herinrichting van de openbare ruimte is pas zinvol als definitief duidelijk is of de coffeeshops in het gebied blijven ja of nee. Hierop kan nu nog geen antwoord gegeven worden.

Om toch snel maatregelen op te kunnen pakken die het woon- en leefklimaat binnen het gebied kunnen verbeteren, het laaghangend fruit, wordt voorgesteld een bedrag van € 10.000 beschikbaar te stellen. Hiermee kunnen de komende tijd snel maatregelen opgepakt worden die bijdragen tot een verbetering van het woon- en leefklimaat.

Als definitief duidelijk is of de coffeeshops worden verplaatst ja of nee, kan een herinrichting van de openbare ruimte worden overwogen.

4.1 de oude naam een negatieve klank heeft en met de uitwerking van de flankerende maatregelen is de Vergeten Driehoek niet langer “vergeten”

Binnen verschillende overleggen is gevraagd om met ideeën voor een nieuwe naam voor het gebied te komen. Hierop zijn een aantal nieuwe namen bedacht. Voorgesteld wordt om in het vervolg een nieuwe naam voor het gebied te gebruiken: het Henseniuskwartier.

5.1 de verkenning geeft inzicht in het landelijk beleid, landelijke ontwikkelingen, het plaatselijk beleid en mogelijke oplossingsrichtingen.

De gemeenteraad heeft in juni 2019 ingestemd om het verplaatsen van de coffeeshops mee te nemen als één van de te onderzoeken oplossingsrichtingen binnen de verkenning. Het resultaat van dit onderzoek is vastgelegd in de notitie "Coffeeshops in Venray *Bevindingen na eerste verkenning*". De notitie geeft inzicht in het landelijk beleid, de landelijke ontwikkelingen, het plaatselijk beleid en mogelijke oplossingsrichtingen. De notitie is als bijlage bij dit raadsvoorstel gevoegd.

In de notitie "Coffeeshops in Venray *Bevindingen na eerste verkenning*" zijn een aantal scenario's onderzocht die passen binnen de grenzen van het huidige coffeeshopbeleid. Hierbij is onderzocht of het scenario een oplossing is voor een bepaalde vraag of dat er misschien nieuwe vragen ontstaan door dit scenario. Geen enkel scenario is haalbaar om op korte of middellange termijn uit te voeren. Bij het ene scenario zijn wij afhankelijk van omliggende gemeenten en bij weer een ander scenario zijn er nog teveel vragen over de invloed van het scenario op de klantenstroom van de coffeeshops binnen de gemeente. Daarnaast werken sommige scenario's de illegale straathandel in de hand met alle gevolgen van dien binnen de wijken en dorpen. Naast de scenario's zijn ook een aantal mogelijke experimenten in de notitie opgenomen. De genoemde experimenten passen niet binnen de landelijke regels en kunnen daarom niet opgestart worden.

De voorlopige conclusie in de notitie is dat de lokale driehoek voor nu adviseert – ook kijkend naar enkele onzekerheden vanwege landelijke ontwikkelingen – om de coffeeshops niet te verplaatsen en maatregelen op te pakken en de gevolgen daarvan te volgen.

6.1 op basis van een vervolgonderzoek kan een weloverwogen keuze gemaakt worden of de coffeeshops wel of niet verplaatst worden.

Een vervolgonderzoek is nodig om vast te kunnen stellen welke aanpassing van het vestigingsbeleid noodzakelijk is om tot alternatieve locaties voor coffeeshops in Venray te kunnen komen, waarbij ook recht wordt gedaan aan de uitgangspunten van het landelijk gedoogbeleid.

Uit het onderzoek moet ook duidelijk worden of en welke locaties in aanmerking komen voor verplaatsing van de coffeeshops en wat de te verwachten gevolgen zijn als de verplaatsing daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Hierbij worden niet alleen de te verwachten gevolgen voor een mogelijke nieuwe locatie onderzocht maar ook de huidige locaties van de coffeeshops.

Op basis van de resultaten van het onderzoek kan een weloverwogen keuze gemaakt worden over het wel of niet verplaatsen van de coffeeshops.

7.1 dit vervolgonderzoek kost € 45.000,-

Een onafhankelijk bureau heeft in 2019 een offerte aangeboden voor het uitvoeren van een vervolgonderzoek waarmee inzicht wordt verkregen voor de haalbaarheid van het verplaatsen van de twee coffeeshops. Op basis van deze offerte is het benodigde budget geraamd.

8.1 de benodigde budgetten waren eerder niet voorzien

Zie het kopje "financiële gevolgen".

Risico's

- *Personele capaciteit:* de meeste maatregelen worden binnen de standaard beschikbare capaciteit uitgevoerd. Het risico bestaat dat dit binnen bepaalde vakgebieden gaat knellen en dat dan een prioritering van werkzaamheden noodzakelijk is. Eventueel moet dan aanvullend budget gevraagd zodat extra capaciteit ingehuurd kan worden.
- *Tijd:* sommige maatregelen vergen meer tijd. Het verbeteren van de openbare verlichting kan bijvoorbeeld niet snel opgepakt worden omdat materialen op dit moment niet snel geleverd kunnen worden. De pilot waarbij de Henseniusstraat van verkeer wordt afgesloten vraagt een goede voorbereiding. Dit kost tijd.

Kantttekeningen

Niet van toepassing

Communicatie

De begeleidingsgroep wordt actief geïnformeerd over het raadsbesluit.

Er is een webpagina aangemaakt waarin informatie over de Vergeten Driehoek wordt aangeboden.

Financiële gevolgen

Met de budgetten, die in dit voorstel worden genoemd, is geen rekening gehouden in de begroting. Tijdens het vaststellen van de begroting 2022 waren deze budgetten namelijk nog niet voorzien.

Voorgesteld wordt dan ook om het werkbudget en het budget voor het vervolgonderzoek (samen € 55.000,-) voor 2022 te dekken uit de post onvoorzien. De hogere kapitaalslasten vanwege verhoging van het krediet "vervanging openbare verlichting" worden verwerkt in de meerjarenbegroting en komen ten laste van het begrotingsresultaat.

Personeel/organisatorische gevolgen

Sinds juli 2021 is een projectleider ingehuurd voor dit project. Een projectmatige aanpak is gestart waarbij zowel intern als met de bewoners en ondernemers een overlegstructuur is opgezet. Als het inhuur-contract afloopt wordt intern een regievoerder aangewezen.

Juridische gevolgen

Niet van toepassing

Rechtmatigheid

Niet van toepassing

Fatale termijnen

Niet van toepassing

Vervolgtraject besluitvorming

Niet van toepassing

Evaluatie

Nader te bepalen

Bijlagen

- Raadsbesluit
- Notitie "Coffeeshops in Venray *Bevindingen na eerste verkenning*"

Naslagwerk

Niet van toepassing

Onderwerp

Maatregelen in de Vergeten Driehoek en omgeving

Datum 15 februari 2022

Pagina 1 van 1

De raad van Venray,

gelezen het advies van B en W,

gelezen het advies van de commissie,

besluit:

1. in te stemmen met het uitvoeren van maatregelen binnen het gebied om het woon- en leefklimaat te verbeteren;
2. beschikbaar te stellen van een krediet van € 35.000,- voor het verbeteren van de openbare verlichting;
3. beschikbaar te stellen van een werkbudget van € 10.000,- om maatregelen uit te kunnen blijven voeren voor het verbeteren van het woon- en leefklimaat in het gebied;
4. in te stemmen met een nieuwe naam voor het gebied: het Henseniuskwartier;
5. kennis te nemen van de onderzochte oplossingsrichtingen binnen het onderzoek voor het verplaatsen van de coffeeshops, vastgelegd in de notitie "Coffeeshops in Venray *Bevindingen na eerste verkenning*";
6. in te stemmen met het opstarten van een vervolgonderzoek uitgevoerd door een onafhankelijke partij;
7. beschikbaar te stellen van een budget van € 45.000,- voor het laten uitvoeren van een vervolgonderzoek;
8. de beschikbaar te stellen budgetten voor 2022 te dekken uit de post onvoorzien en voor 2023 en verder ten laste van het begrotingsresultaat en dit te verwerken in de (meerjaren)begroting.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 15 februari 2022

De voorzitter,

De griffier,

Coffeeshops in Venray

Bevindingen na eerste verkenning

Gemeente Venray
Postbus 500
5800 AM Venray

Samengesteld door

Monique Janssen, senior beleidsmedewerker openbare orde en veiligheid
Na overleg lokale driehoek Venray

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Landelijk beleid en overige ontwikkelingen	3
2.1	<i>Landelijk gedoogbeleid</i>	3
2.2	<i>Rechtspraak</i>	4
2.3	<i>Landelijke actualiteiten</i>	4
2.3.1	<i>Verbod roken tabak in rookruimte</i>	4
2.3.2	<i>Experiment gesloten coffeeshopketen</i>	5
2.3.3	<i>Schaarse vergunning of toch niet...</i>	5
2.4	<i>Koerswijziging drugsbeleid Duitsland</i>	6
3	Coffeeshopbeleid Venray	6
3.1	<i>Maximumstelsel</i>	6
3.2	<i>Vestigingsbeleid</i>	7
3.3	<i>Damoclesbeleid coffeeshops</i>	7
4	Potentiële oplossingsrichtingen	8
4.1	<i>Het ter discussie stellen van de regionale functie van de coffeeshops</i>	8
4.2	<i>Het ter discussie stellen van het maximum van twee coffeeshops</i>	8
4.3	<i>Handhaven ingezetenen criterium</i>	9
4.4	<i>Verplaatsen één of beide coffeeshops</i>	10
5	Conclusies	12

1 Inleiding

Het onderzoeksbureau LokaleZaken heeft in januari 2019 een (veld)onderzoek uitgevoerd naar de klantenstroom voor de Venrayse coffeeshops, de illegale straathandel alsook naar de andere vormen van overlast in het onderzoeksgebied. Het onderzoeksrapport dat op 16 april 2019 definitief is opgeleverd, geeft meer inzicht in wat er daadwerkelijk speelt in het gebied, dat ingesloten wordt door Henseniusstraat-Henseniusplein-Leeuwstraat-Langstraat-Paterslaan en directe omgeving (o.a. Gouden Leeuwplein) inclusief een gedeelte van de wijk West-Zuid (Pastoor Wijnhovenpark, Sint Antoniusstraat, Mgr. Verrietstraat, Kruisstraat).

De bevindingen in het rapport over onder meer de omvang van de klantenstroom (ruim een half miljoen klanten op jaarbasis voor beide coffeeshops samen), het aandeel niet-ingezetenen binnen de klantenstroom (een kleine 25% van de klanten is niet in Nederland woonachtig), de ervaren parkeeroverlast alsook de constatering dat het voor nogal wat bewoners een optelsom van factoren is dat maakt dat er 'irritatie' is, rechtvaardigen een integrale verkenning naar oplossingsrichtingen, die structureel gaan bijdragen aan een verbetering van de veiligheid en leefbaarheid in het genoemde gebied.

De uitkomst van het onderzoek is, ondanks dat er in de tussentijd sprake is geweest van veranderende omstandigheden, nog altijd helpend bij de verkenning van de meest effectieve oplossingsrichting(en) in relatie tot het coffeeshopbeleid.

2 Landelijk beleid en overige ontwikkelingen

2.1 Landelijk gedoogbeleid

Het landelijke kader voor het gedoogbeleid is vastgelegd in de Opiumwet en de Aanwijzing Opiumwet. De inhoud van de Aanwijzing is leidend voor hoe het Openbaar Ministerie omgaat met de handhaving van de Opiumwet. Het landelijke gedoogbeleid richt zich op het tegengaan en reduceren van drugsgebruik, zeker voor zover dat drugsgebruik leidt tot gezondheids- en sociale schade. Daarnaast richt het beleid zich op het voorkomen en verminderen van de maatschappelijke schade, die samenhangt met het gebruik van, de productie van en de handel in drugs.

Binnen dit landelijke gedoogbeleid wordt de verkoop van softdrugs vanuit coffeeshops onder voorwaarden gedoogd. De productie en aanlevering van drugs blijft daarentegen verboden. Coffeeshops worden aangemerkt als alcoholvrije horecagelegenheden waar handel in en gebruik van softdrugs plaatsvindt. Coffeeshops mogen geen reclame maken (affichering: A), geen harddrugs voorhanden hebben of verkopen (harddrugs: H), geen overlast veroorzaken (overlast: O), niet toegankelijk zijn voor en niet verkopen aan jeugdigen (jeugd: J), slechts een beperkte hoeveelheid verkopen per transactie en slechts een beperkte handelsvoorraad hebben (geringe hoeveelheid: G), niet toegankelijk zijn voor en niet verkopen aan anderen dan ingezetenen van Nederland (ingezetenen van Nederland: I), de zogeheten AHOJGI-criteria.

Het I-criterium is als laatste criterium in 2013 voor heel Nederland ingevoerd in het streven dat coffeeshops kleiner en meer beheersbaar worden. Dit betekent in beginsel dan ook dat het coffeeshopbeleid gericht dient te zijn op de lokale situatie, daarbij uiteraard rekening houdend met de landelijke kaders.

Verder is het van belang dat de gemeente, politie en het Openbaar Ministerie ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid en bevoegdheid een bijdrage leveren aan integraal beleid ten aanzien van coffeeshops. In de Aanwijzing Opiumwet ligt vast dat het lokaal bestuur het coffeeshopbeleid vaststelt en dat de lokale driehoek het beleid concreet invult en prioriteiten stelt als het om de handhaving gaat.

2.2 Rechtspraak

Naast het wettelijke en beleidsmatige kader zijn er in de afgelopen jaren ook rechtszaken geweest, waarbij de uitspraak consequenties heeft voor de invulling en uitvoering van het coffeeshopbeleid. Een belangrijke uitspraak in deze is het Checkpointarrest¹. In deze rechtszaak werd coffeeshop Checkpoint (Terneuzen) vervolgd als criminele organisatie. De rechtbank liet in de strafbepaling meewegen dat de gemeente, het Openbaar Ministerie en de belastingdienst niet hadden ingegrepen ondanks dat zij op de hoogte waren van de enorme groei, die de coffeeshop had doorgemaakt. Daarnaast werd de gemeente verweten de groei gefaciliteerd te hebben door vergunningverlening voor een grote parkeerplaats en bewegwijzering naar de coffeeshop. Uit het CheckpointarrestI hebben we geleerd dat de rechtbank de gemeente en voor een deel ook het Openbaar Ministerie, verantwoordelijk kan houden voor een dergelijke groei van de coffeeshop.

2.3 Landelijke actualiteiten

Naast het wettelijke, beleidsmatige en juridische kader wordt hierna in het kort een aantal ontwikkelingen beschreven, die wellicht ook mee kunnen gaan wegen in het maken van keuzes als het om de Venrayse coffeeshops gaat.

2.3.1 Verbod roken tabak in rookruimte

Op basis van actuele jurisprudentie geldt er vanaf 1 april 2020 het verbod voor rookruimten in horecagelegenheden. Dit verbod om tabak te roken in een daartoe ingerichte rookruimte geldt ook voor de coffeeshops². Het roken van pure wiet of hasj valt niet onder de Tabakswet en blijft daarom wel toegestaan in de rookruimte van een coffeeshop. In de Venrayse coffeeshops is geëxperimenteerd met het aanbieden van tabaksvervangers, echter dit blijkt geen groot succes. In de wetenschap dat er weinig klanten zijn die hun gekochte waren puur roken in de shop, zijn de rookruimten in de Venrayse coffeeshops gesloten. Met het gesloten zijn van de rookruimte vervalt echter een in het kader van het landelijke gedoogbeleid belangrijke functie van de coffeeshop, namelijk voorlichting en preventie c.q. het signaleren van zorgelijke druggebruik.

¹ ECLI:NL:HR:2013:7

² Binnen de Tabakswet wordt een coffeeshop aangemerkt als horecagelegenheid

Hierop is door een aantal coffeeshopgemeenten een lobby gestart om voor het roken van tabak in de rookruimte van een coffeeshop een uitzondering te gaan maken. De uitkomst van deze lobby is vooralsnog niet bekend.

2.3.2 *Experiment gesloten coffeeshopketen*

In het regeerakkoord van 2017 ligt vast dat er een experiment komt met de teelt en verkoop van cannabis voor recreatief gebruik middels een gesloten keten. Na de inwerkingtreding van de Wet experiment gesloten coffeeshopketen per 1 juli 2020 zijn de voorbereidingen gestart. Tijdens het experiment met een looptijd van vier jaar mogen coffeeshops in de deelnemende gemeenten, waaronder Heerlen, Maastricht en Nijmegen, alleen gereguleerd geproduceerde hennep verkopen. Deze hennep is geproduceerd door een teler, die hiertoe een vergunning heeft van de Rijksoverheid. Nog los van het effect dat een verschil in kwaliteit, prijs en variatie kan gaan hebben op de klantenstroom naar de coffeeshops in deelnemende respectievelijk niet-deelnemende gemeenten, is voor de Venrayse situatie ook van belang rekening te houden met een mogelijk effect van de gestelde voorwaarde dat de deelnemende gemeenten met een grensligging (o.a. Nijmegen en Arnhem) het ingezetenen criterium moeten gaan toepassen c.q. handhaven. De startdatum van het experiment, in eerste instantie voorzien in het najaar van 2021, is uitgesteld naar een nader te bepalen moment.

2.3.3 *Schaarse vergunning of toch niet...*

Voor wat betreft de exploitatievergunning c.q. de gedoogbeschikking voor de coffeeshop loopt actueel landelijk een (juridische) discussie over de vraag of deze aan te merken is als een schaarse vergunning in het kader van de Europese Dienstenrichtlijn. Ook twee Limburgse coffeeshopgemeenten, te weten Heerlen en Roermond, hebben de gedoogbeschikking aangemerkt als een schaarse vergunning en daarop het coffeeshopbeleid aangepast. De eerste jurisprudentie lijkt uit te gaan van de lijn dat een exploitatievergunning niet ziet op de handel in softdrugs, maar op de legale horeca-activiteit, die verder niet gelimiteerd is. Daarnaast wordt gesteld dat een gedoogverklaring niet onderworpen kan zijn aan de regels inzake schaarse vergunningen, omdat een gedoogverklaring geen vergunning is. Het toepassen van de regels betreffende schaarse vergunningen zou bovendien resulteren in regulering van de verkoop van softdrugs. Onder de huidige Opiumwet is dat niet mogelijk. Verder zijn de regels inzake schaarse vergunningen gebaseerd op Unierechtelijke vrijheden en beschermen zij (potentiële) concurrenten. In dit geval zijn die concurrenten echter coffeeshophouders die zich juist niet op die Unierechtelijke vrijheden kunnen beroepen, omdat de vrijheden niet van toepassing zijn op illegale goederen zoals softdrugs. Dat in Nederland de verkoop van softdrugs door coffeeshops wordt gedoogd, betekent niet dat de verkoop legaal is.

Voor nu is het afwachten hoe dit juridisch vraagstuk zich de komende periode verder uitkristalliseert. Mocht de exploitatievergunning voor een coffeeshop in de toekomst toch aangemerkt worden als een schaarse vergunning, dan betekent dit een ingrijpende wijziging van het huidige coffeeshopbeleid.

Dit omdat bij de verdeling van de exploitatievergunningen voor de coffeeshops dan iedereen gelijke kansen moet krijgen om deze vergunning te bemachtigen, er dus een verdeelsysteem moet komen en de vergunning voor een bepaalde tijd verstrekt gaat worden, waarbij er in een gemeente periodiek een wisseling plaatsvindt van exploitant en locatie.

2.4 Koerswijziging drugsbeleid Duitsland

Evenals buurland België kent Duitsland tot op heden een strikt drugsbeleid in die zin dat zowel de productie, handel, het bezit en het gebruik van alle soorten drugs in het geheel verboden is. Het effect hiervan is onder meer dat Duitsers en Belgen uitwijken naar Nederland voor een bezoek aan de coffeeshops. Voor wat betreft Duitse klanten zien we dat ook in de Venrayse coffeeshops terug. Nu hebben de partijen SPD, de Groenen en FDP als de nieuw te vormen regering in Duitsland uitgesproken cannabis te willen legaliseren voor recreatief gebruik, waarmee ook de verkoop van wiet voor recreatief gebruik in Duitsland legaal gaat worden. Mocht dit voornemen vertaald gaan worden in wet- en regelgeving, dan zal dit op lange(re) termijn wellicht ook effect kunnen gaan hebben op de klantenstroom naar de Nederlandse coffeeshops met een ligging in het grensgebied, waaronder dus de coffeeshops in Venray. De afstand tot een coffeeshop, de prijs, de kwaliteit en de variatie zijn factoren die mede zullen gaan bepalen waar de Duitse klant, woonachtig in het grensgebied, uiteindelijk naartoe zal gaan.

3 Coffeeshopbeleid Venray

3.1 Maximumstelsel

Het coffeeshopbeleid van de gemeente Venray dateert van 1999 en ligt vast in de beleidsregel 'Drugsbeleid in Venray 1999'. De burgemeesters binnen de voormalige districtelijke driehoek Venray, betreffende het werkgebied met op dat moment 115.000 inwoners (nu het grondgebied van de gemeenten Mook en Middelaar, Gennep, Bergen, Venray en Horst aan de Maas, in totaal 124.262 inwoners per 1 januari 2021) hebben destijds ingestemd met het voorstel om te komen tot een maximumstelsel voor coffeeshops in Venray, waarbij door de overige gemeenten een nuloptie wordt gehanteerd (regionaal concentratiemodel). Op grond van de centrumfunctie van de gemeente Venray, de nuloptie in de omliggende gemeenten, de afstand van die gemeenten tot de kern Venray, het inwonersaantal van Venray en de regionale norm van 1 coffeeshop per 15.000 – 20.000 inwoners voor de centrumgemeenten, heeft de gemeenteraad in 1999 de toenmalige burgemeester gesteund in zijn voornemen om twee coffeeshops te gedogen in de gemeente Venray. In april 2012 is het beleid op onderdelen aangepast in die zin dat het beleid is uitgebreid met het Besloten Club-criterium (in november 2012 van rechtswege vervallen) en het Ingezetenen criterium.

De kern van het vigerende Venrayse coffeeshopbeleid is nog altijd een maximumstelsel met ruimte voor twee gedoogbeschikkingen. Deze gedoogbeschikkingen zijn (vanaf 2001) afgegeven voor onbepaalde tijd, zijn strikt persoonlijk en niet overdraagbaar. Eventuele rechtsopvolgers of medeleidinggevers kunnen aan de gedoogbeschikking geen rechten ontleen, noch voor wat betreft de exploitatie, noch met betrekking tot de locatie van de coffeeshops. De Wet Bibob c.q. het Bibob³-beleid van de gemeente Venray is verder van toepassing op de exploitatie van een coffeeshop.

3.2 Vestigingsbeleid

Onderdeel van het drugsbeleid 1999 is het vestigingsbeleid voor coffeeshops. De vestigingscriteria zijn nader uitgewerkt in de 'Nota over de voorwaarden voor het realiseren van het maximumstelsel in het kader van een coffeeshopbeleid 1999'. Dit beleid bevat in beginsel de kaders voor de vraag op welke locaties een coffeeshop gevestigd kan zijn c.q. worden.

Het geldend vestigingsbeleid luidt als volgt:

- In het algemeen is bepaald dat de coffeeshop niet wordt toegestaan op plaatsen waar de verkoop overlast tot gevolg heeft, waarbij specifiek de woonwijken worden benoemd. Ook dient de vestiging uitgesloten te worden op plaatsen waar al veel woon- en leefklimaat belastende activiteiten plaatsvinden. Ter uitwerking van bovenstaande wordt meer specifiek benoemd dat de exploitatie van een coffeeshop geweigerd moet worden bij vestiging in:
 - ✓ woonstraten, waaronder wordt verstaan alle voet- en rijstraten, wegen, lanen, woonerven, hofjes en pleinen, die bestemd zijn voor bestemmingsverkeer en/of waaraan bebouwing is gelegen, die uitsluitend of grotendeels dient voor bewoning;
 - ✓ straten, niet zijnde woonstraten, waar sprake is van een overconcentratie van recreatie-inrichtingen of anderszins het woon- en leefklimaat belastende activiteiten.
- Ruimtelijk gezien wordt een coffeeshop aangemerkt als een (droge) horeca-inrichting. Dit betekent dat een coffeeshop in beginsel alleen gevestigd kan worden in een pand met een horecabestemming. Een coffeeshop moet voldoen aan de eisen van kwaliteit en uitstraling die bij een horeca-inrichting algemeen gebruikelijk zijn.
- Een coffeeshop mag niet binnen 250 meter van een schoolgebouw gevestigd zijn.
- Een coffeeshop mag niet in de directe nabijheid van een jongerencentrum gevestigd zijn.
- Een coffeeshop wordt gevestigd in het gebied binnen de zogenaamde binnenring.

3.3 Damoclesbeleid coffeeshops

Met het oog op eventuele overtredingen van de AHOJGI-criteria is er door de burgemeester, in afstemming met de lokale driehoek Venray, een Damoclesbeleid voor coffeeshops vastgesteld inclusief een handhavingmatrix. In dit beleid zijn de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke bevoegdheden op elkaar afgestemd.

³ Wet Bibob is Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur

4 Potentiële oplossingsrichtingen

Binnen de kaders van het huidige coffeeshopbeleid is een aantal scenario's denkbaar, waar bij elk scenario de vraag is gesteld voor welk vraagstuk het voorgestelde scenario een oplossing zou kunnen zijn respectievelijk welke nieuwe vraagstukken het scenario met zich mee kan brengen.

4.1 Het ter discussie stellen van de regionale functie van de coffeeshops

Zoals in paragraaf 3.1 beschreven, ligt er een regionale (beleids)afspraken onder het vigerende Venrayse coffeeshopbeleid. Nog altijd voeren de omliggende gemeenten op basis van de regionale functie van de Venrayse coffeeshops een nulloptie-beleid. Dit regionale beleid strookt niet met de gedachte achter het landelijk gedoogbeleid, waarbij juist gestreefd wordt naar kleinschalige coffeeshops, die zich bovenal richten op de lokale markt (de gedachte achter de invoering van het B- en I-criterium). Overigens zien we dit niet alleen in de kop van Noord-Limburg terug, echter in heel Limburg en zelfs landelijk.

Coffeeshops, en daarmee de gedoogde verkoop van cannabis, concentreren zich nog altijd in de meer stedelijke gebieden, zoals in Limburg in de gemeenten Maastricht, Heerlen, Kerkrade, Sittard-Geleen, Roermond, Weert, Venlo en Venray. De gebruikers van softdrugs en daarmee klanten van de coffeeshops komen uit de hele regio en ook daar buiten, waarbij het een bekend gegeven is dat klanten bereid zijn 40 tot 50 kilometer te rijden om een coffeeshop te bezoeken.

Het loslaten van de regionale functie van de Venrayse shops betekent dat het regionaal vorm gegeven beleid vertaald moet gaan worden naar lokaal coffeeshopbeleid. Voor de omliggende gemeenten betekent dit dat zij niet langer een beroep kunnen doen op het regionaal afgesproken maximumstelsel ter onderbouwing van het hanteren van de nulloptie. Om vervolgens ook daadwerkelijk een verandering in de klantenstroom teweeg te brengen, zal minimaal één van de omliggende gemeenten van de nulloptie af moeten stappen, lees ook een coffeeshop moeten gaan gedogen. En dan nog is dit geen garantie dat de klantenstroom naar de Venrayse coffeeshops kleiner wordt, want aspecten als kwaliteit, prijs en variatie bepalen in belangrijke mate (en meer dan de afstand tot) welke coffeeshop wordt bezocht.

4.2 Het ter discussie stellen van het maximum van twee coffeeshops

In 1999 is er op basis van de situatie van toen bewust gekozen voor het gedogen van twee coffeeshops. In het beleid is vastgelegd dat één coffeeshop te weinig geacht werd gelet op het gebruik (lokaal en regionaal) alsook gelet op het risico voor het ontstaan van een monopoliepositie. Daarnaast bestond de vrees dat de illegale markt een belangrijk aandeel in de markt zou behouden c.q. verwerven waardoor de scheiding van de markt in soft- en harddrugs onvoldoende tot stand zou komen. Nu ruim 20 jaar houden deze argumenten nog altijd stand. Het terugbrengen van het aantal gedoogde coffeeshops al dan niet middels een uitsterfconstructie naar één betekent dat bij het ontbreken van concurrentie het risico ontstaat dat er minder aandacht is voor de kwaliteit (met impact op de gezondheid).

De Nationale Drug Monitor laat zien dat het percentage laatste jaar en laatste maand gebruikers van cannabis (18+) vanaf 2015 stabiel is, echter dat het percentage bijna dagelijks gebruiker van cannabis (18+) in de periode vanaf 2017 gestegen is. In diezelfde monitor is te lezen dat het merendeel van de cannabisgebruikers, die hun cannabis zelf kopen, dit doet in een coffeeshop. Dit bevestigt dat de vraag naar softdrugs er onverminderd is⁴, wellicht zelfs toegenomen c.q. genormaliseerd is ten opzichte van 1999 en dat de gedoogde verkoop van softdrugs via een coffeeshop helpend is in het streven om vermenging van de handel op straat in soft- en harddrugs te voorkomen.

In de wetenschap dat de vraag naar softdrugs er onverminderd is, zal een afbouw van het aantal coffeeshops gaan leiden tot een toename van de illegale straathandel⁵ en daarmee tot meer overlast in de wijken en dorpen alsook meer vermenging van de handel in soft- en harddrugs. Dit laatste brengt een extra risico voor de volksgezondheid met zich mee doordat er geen limiet geldt voor de te verkopen hoeveelheid en er geen belang gevoeld wordt als het om de kwaliteit van de drugs gaat.

4.3 Handhaven ingezetenen criterium

In het coffeeshopbeleid is het ingezetenen criterium opgenomen conform de landelijke Aanwijzing Opiumwet. In afstemming met de lokale driehoek wordt hier niet actief op gehandhaafd. De coffeeshopexploitanten vragen klanten om zich te identificeren met oog op controle van leeftijd, echter niet met oog op controle van ingezetenschap. Door actief op het ingezetenen criterium te gaan handhaven, wordt het mogelijk om buitenlandse drugstoeristen, lees personen die niet in Nederland (tijdelijk) woonachtig zijn c.q. verblijven, gericht aan te pakken c.q. te weren uit de coffeeshops. Het aantal klanten voor de coffeeshops (en daarmee samenhangende verkeersbewegingen en (parkeer)overlast) zal daarmee teruglopen. Uitgaande van de uitkomst van het onderzoek van LokaleZaken zou dit een afname van om en nabij 25% van de klantenstroom betekenen. Door te gaan handhaven vloeit er verder minder geld via de achterdeur van de coffeeshop in het illegale drugscircuit.

Bij het handhaven op het ingezetenen criterium moet echter nadrukkelijk rekening gehouden worden met een stevige (al dan niet tijdelijke⁶) toename van de illegale straathandel in Venrayse wijken en dorpen met een toename van (gevoelens van) onveiligheid. Daarnaast ontstaat ook nu het risico op verdere vermenging van de handel in soft- en harddrugs en extra risico's voor volksgezondheid (geen limiet aan de te verkopen hoeveelheid en geen belang bij kwaliteit van de drugs).

⁴ Vanaf 2015 zijn er vergelijkbare gegevens beschikbaar over het gebruik van cannabis, daarvoor werd in andere leeftijdsgroepen gemeten c.q. werden andere onderzoeksmethoden toegepast waardoor vergelijken niet mogelijk is.

⁵ Dit effect hebben we o.a. gezien toen de coffeeshops als gevolg van de coronamaatregelen voor één dag gesloten zijn geweest. Straatdealers waren direct actief om aan de vraag te voldoen.

⁶ effect is afhankelijk van hoe stevig de handhaving ingezet kan worden.

Dit scenario vraagt dus (tijdelijk) om een forse intensivering van toezicht en handhaving. Enerzijds op naleving van het ingezetenen criterium door de coffeeshops, anderzijds op het bestrijden en aanpakken van de illegale straathandel in wijken en dorpen.

4.4 Verplaatsen één of beide coffeeshops

Bij het scenario verplaatsen van één of beide coffeeshops dient rekening gehouden te worden met uiteenlopende aspecten. Naast het vigerende vestigingsbeleid dient er ook getoetst te worden op de haalbaarheid in het kader van het bestemmingsplan, milieuwetgeving en een eventuele omgevingsvergunning. Het geldend vestigingsbeleid voor coffeeshops is beschreven in paragraaf 3.2 van deze notitie.

Binnen het huidige beleid zijn er mogelijkheden om een coffeeshop te verplaatsen naar andere panden met een horecabestemming, die gelegen zijn binnen de binnenring, echter niet in een woonstraat, op 250 meter afstand van een school en niet in de omgeving van een jongeren centrum. Verplaatsing binnen de binnenring zal echter naar verwachting slechts leiden tot verplaatsing van de aan de coffeeshops gerelateerde vraagstukken. Geen enkele locatie binnen de binnenring biedt afdoende mogelijkheden om de aan de klantenstroom gerelateerde verkeersstroom op te vangen. Aangezien parkeeroverlast en overlast van verkeersbewegingen in het onderzoek van LokaleZaken als de twee grootste problemen naar voren komen, lijkt het verplaatsen van coffeeshops binnen de kaders van het huidige beleid geen soelaas te gaan bieden.

Een vervolgstap kan zijn om tot aanpassing van het vestigingsbeleid te komen op basis waarvan ook andere locaties in de gemeente Venray in beeld gaan komen. In dit kader is contact geweest met een aantal gemeenten, die hiermee ervaring hebben alsook met een onderzoeksbureau, dat diverse haalbaarheidsonderzoeken in dit kader heeft uitgevoerd. Daarnaast is een aantal opties, die in de vorm van een experiment beproefd zouden kunnen worden, besproken binnen de lokale driehoek.

Hierna volgt een uiteenzetting van de bevindingen:

- Kijkend naar de meest prominente knelpunten (verkeersbewegingen en parkeeroverlast) zou verplaatsing naar de periferie meer voor de hand liggen. Het voordeel is minder of geen omwonenden, die overlast kunnen ervaren alsook betere parkeermogelijkheden c.q. verkeersdoorstroming. Nadeel is minder (sociale) controle en toezicht, doordat de locaties op afstand liggen. Een locatie in het centrum wordt door de centrale ligging automatisch vaker meegenomen in surveillances.
- Het is een reëel risico dat verplaatsing naar de periferie gepaard gaat met een schaalvergroting door een aanzuigende werking op niet-ingezetenen. Op een nieuwe locatie zal dan mogelijk sprake zijn van grootschalige exploitatie, die niet alleen gericht is op de lokale markt.

Het Openbaar Ministerie heeft op voorhand en in de lijn van de Aanwijzing Opiumwet kenbaar gemaakt niet in te zullen stemmen met een verplaatsing als daardoor een grote toestroom aan klanten kan worden verwacht, waardoor het uitgangspunt van kleinschaligheid in gedrang komt. Het verplaatsen van een coffeeshop naar de periferie zonder actief te gaan handhaven op het ingezetenencriterium is dan ook geen reële variant. Sterker nog het Openbaar Ministerie zal dan ook nadrukkelijk vasthouden aan handhaving van het ingezetenencriterium. In het geval van een aanzuigende werking, werkt de overheid bovendien mee aan meer omzet, waardoor er meer geld via de achterdeur verdwijnt naar het illegale drugscircuit. In tegenstelling tot de beweging 'terug naar meer beheersbare coffeeshop' zal de coffeeshop alleen maar groeien. Voorzichtigheid is geboden bij gemeentelijke stappen als opwaarderen verlichting, cameratoezicht, aanpassen parkeerregime, bewegwijzering, enz.. Al snel kan hier – hoe goed ook bedoeld – facilitering en stimulering door de overheid op de loer liggen en bijdragen aan een onbedoelde groei. Uit het Checkpointarrest I hebben we geleerd dat de rechtbank de gemeente en voor een deel ook het Openbaar Ministerie, verantwoordelijk kan houden voor een dergelijke groei van een coffeeshop.

- In het scenario waarbij één van beide coffeeshops verplaatst wordt, dient rekening gehouden te worden met een scheiding van de klantenstromen met gevolgen voor het toezicht. Daarnaast bestaat het risico dat – als gevolg van een gewijzigde concurrentiepositie tussen beide coffeeshops – prijzen naar beneden worden bijgesteld met onder meer een financieel lagere drempel voor gebruikers tot gevolg.
- Verplaatsen betekent het weghalen van de coffeeshop op de ene plek en plaatsen op de andere plek. Het advies is om aan de voorkant te onderzoeken wat het effect is van verplaatsing op uiteenlopende aspecten, zoals de omgeving (overlast, straathandel, verkeer, parkeerdruk, sociale controle, risico schaalvergroting), fysiek (verlichting, potentiële hangplekken, donkere plekken, verkeer en parkeren) en juridisch (vergunningen, eventuele schadeclaims) en dan zowel voor de nieuw beoogde locatie, maar ook voor de locatie waar de coffeeshop wordt weggehaald. Zo zal aan de voorkant nagedacht moeten worden over de herbestemming van vrijkomende gebouwen. Aangezien het onderzoek naar het verplaatsen van coffeeshops zeer gevoelig kan liggen, is het bewaken van neutraliteit en onafhankelijkheid binnen het onderzoek van groot belang.
- De optie, waarbij de coffeeshop bij wijze van experiment als een afhaaloket of mobiel verkooppunt wordt ingericht, is geen haalbare optie. Deze optie is in strijd met de landelijke Aanwijzing Opiumwet in die zin dat het niet voldoet aan de definitie van coffeeshop en er geen recht wordt gedaan aan de functie op gebied van preventie⁷.

⁷ In de drugsnota van het kabinet van 16 september 1995 ("het Nederlandse drugsbeleid: continuïteit en verandering") is al opgemerkt dat de bonafide coffeeshops bewezen hebben een bijdrage te leveren aan de afscherming van softdruggebruikers tegen de wereld van de harddrugs. Opleiding van huidige werknemers van coffeeshops draagt daar nog eens extra aan bij. Zij zijn namelijk getraind om problematisch blowgedrag

Bovendien zal het gebruik zich verplaatsen naar de openbaarheid (in plaats van de beslotenheid) en bestaat het risico van de aanzuigende werking en daarmee groei van de klantenstroom. Daarnaast is de beveiliging van een mobiel verkooppunt complex. Ten aanzien van deze opties heeft het Openbaar Ministerie kenbaar gemaakt van mening te zijn dat het karakter van een coffeeshop, zoals verwoord in de Aanwijzing Opiumwet, gehandhaafd dient te worden.

5 Conclusies

De in hoofdstuk 4 beschreven scenario's zijn besproken in de lokale driehoek. Helder is dat het Openbaar Ministerie gebonden is en blijft aan de Aanwijzing Opiumwet en ook elke keuze die gemaakt wordt, zal gaan toetsen aan de pijlers onder het landelijke gedoogbeleid.

De voorlopige conclusies op basis van deze verkenning zijn:

- Het ter discussie stellen van de regionale functie van de Venrayse coffeeshops (scenario 4.1) is geen realistisch scenario voor de korte of middellange termijn. Dit omdat we afhankelijk zijn van hoe de omliggende gemeenten hierin willen c.q. kunnen acteren en er pas echt een effect in de klantenstroom naar de Venrayse coffeeshops merkbaar zal zijn als er daadwerkelijk een coffeeshop in een omliggende gemeente geopend wordt. En dan nog is het maar de vraag welke invloed dit gaat hebben op de vraagstukken in de Vergeten Driehoek.
- Het ter discussie stellen van het maximum van twee coffeeshops (scenario 4.2) is voor de korte en middellange termijn geen verstandig scenario. Het afbouwen van het aantal coffeeshops zal de illegale markt in de hand werken aangezien de vraag naar softdrugs blijft. Dit resulteert in meer overlast in wijken en dorpen alsook in grotere risico's voor de volksgezondheid. In combinatie met scenario 4.1 wordt het op lange termijn mogelijk wel een bespreekbare optie. Mocht dit scenario desondanks overwogen worden, dan is een combinatie met scenario 4.3 een absolute voorwaarde.
- Handhaven op het ingezetenen criterium (scenario 4.3) zou een realistisch scenario kunnen zijn mits er voldoende handhavingscapaciteit bij de politie en de gemeente beschikbaar is. In de wetenschap dat de komende periode het capaciteitstekort bij de politie in Limburg verder toeneemt, lijkt het geen haalbaar scenario te zijn voor de korte termijn. Het Openbaar Ministerie heeft in dit kader in het bijzonder benoemd dat de handhaving van een voorgestelde maatregel realistisch moet zijn.

te herkennen en om deze klanten aan te spreken c.q. te verwijzen naar de preventiemedewerker van Vincent van Gogh.

- Het verplaatsen van één of beide coffeeshops **binnen de kaders van het huidige vestigingsbeleid coffeeshops** gaat geen uitkomst bieden en betekent naar verwachting slechts een verplaatsing van de met de klantenstroom van de coffeeshops samenhangende vraagstukken naar een ander gebied binnen de binnenring van Venray.
- Experimenten met een afhaaloket of mobiel verkooppunt passen niet binnen de landelijke kaders, zoals vastgelegd in de Opiumwet en Aanwijzing Opiumwet.
- Een vervolgonderzoek, bij voorkeur uitgevoerd door een onafhankelijke partij, dient overwogen te worden. Hierin wordt meegegeven dat er goed gekeken moet worden naar welk probleem opgelost wordt. Dit mede gelet op het rapport van LokaleZaken alsook gelet op het gegeven dat de overlast en onveiligheid(sgevoelens) in De Vergeten Driehoek bepaald worden door verschillende factoren, zoals onder meer het aantal en type van ondernemingen in het gebied, de aanwezigheid van bepaalde subjecten, alsook de omvang (en kwaliteit van) kamerbewoning. In een relatief klein gebied zijn uiteenlopende functies ondergebracht. Nu is het lastig te voorspellen wat het effect is als er één functie, namelijk de gedoogde verkoop van softdrugs, uit het gebied wordt gehaald.

Daarnaast zal het effect op de leefbaarheid en veiligheids(gevoel) mede afhankelijk zijn van herbestemming leegkomende (horeca)panden. De vraag is dus of met het verplaatsen van één of beide coffeeshops de overlast en onveiligheid afdoende wordt weggenomen uit de Vergeten Driehoek en het aanpalende gebied. Aanvullend onderzoek is nodig, niet alleen om te kunnen bepalen welke aanpassingen van het vestigingsbeleid nodig zijn, maar ook om een beeld te krijgen van het effect voor de Vergeten Driehoek als de coffeeshops op de huidige locaties worden weggehaald. Hiervoor is aanvullend onderzoek nodig. Op basis van de uitkomst van dit onderzoek kan vervolgens definitief besloten worden tot het al dan niet aanpassen van het vestigingsbeleid voor coffeeshops en daarmee tot het al dan niet verplaatsen van de coffeeshops.

- De lokale driehoek adviseert voor nu - mede ook kijkend naar enkele onzekerheden als gevolg van landelijke ontwikkelingen (rookverbod, experiment gesloten coffeshopketen en de schaarse vergunning) - om flankerende maatregelen op te pakken en het effect daarvan te monitoren. Denk hierbij aan maatregelen gericht op het parkeren, het verlichtingsniveau, handhaving, het upgraden van het gebied en het terugdringen van het aantal functies in het gebied. De lokale driehoek stelt verder vast dat het verplaatsen van de coffeeshops een complex vraagstuk is en dat een vervolgonderzoek nodig is om vast te kunnen stellen welke aanpassing van het vestigingsbeleid noodzakelijk is om tot alternatieve locaties voor coffeeshops in Venray te kunnen komen, waarbij tevens recht wordt gedaan aan de uitgangspunten van het landelijk gedoogbeleid.